

Antagningsnämnden

Samverkansavtal för naturbruksutbildning inom Västra Götaland för perioden 2025-01-01 – 2028-12-31

Förslag till beslut

Antagningsnämnden beslutar

att rekommendera medlemskommunerna att fastställa samverkansavtal för naturbruksutbildning inom Västra Götaland för perioden 2025-01-01 – 2028-12-31

att förklara Antagningsnämndens beslut omedelbart justerat

Sammanfattning av ärendet

Nuvarande avtal kring naturbruksutbildning med Västra Götalandsregionen (VGR) löper ut och behöver ersättas inför antagningsåret 2025, samtidigt som det finns ett konstaterat behov av en ersättande samverkansmodell som utgår ifrån nuvarande förhållanden och som håller över tid.

Ett avtalsförslag baserad på nuvarande samverkansmodell föreslås för perioden 2025 – 2028. Avtalet innehåller även ett direktiv till en utredning om framtida samverkansmodell i syfte att ta fram ett nytt ersättande avtalsförslag. Direktivet ger att under avtalsperioden genomföra en oberoende utredning som innefattar ekonomisk modell samt regionens och kommunernas prioriteringar avseende kompetensförsörjning för livsmedelsproduktion, krisberedskap och självförsörjning samt effektivitetseffekter av regional samverkan. Utredningen rapporterar till Beredning för hållbar utveckling (BHU).

Beslutsunderlag

Förslag till samverkansavtal för naturbruksutbildning inom Västra Götaland för perioden 2025-01-01 – 2028-12-31

Bakgrund och syfte

Kommunerna i Västra Götalands län har sedan regionbildningen 1999 samverkat med VGR rörande naturbruksutbildningar på gymnasienivå. I samband med detta skedde en skatteväxling från regionskatt till kommunskatt. Samtidigt behöll VGR uppdraget att bedriva naturbruksutbildning åt kommunerna i länet och ett samverkansavtal slöts mellan VGR och samtliga länets kommuner där det fastslogs att VGR och kommunerna skulle dela på finansieringen av utbildningarna. Skatteväxling skedde därmed med halva beloppet. Samtidigt fattades beslut om att även ersätta kommuner för de elever som går på gymnasieskolor utanför länet.

När ersättande avtal för perioden 2023 – 2026 skulle tecknas i december 2022 var det några kommuner som inte ställde sig bakom avtalsförslaget. De ansåg att avtalet inte var anpassat efter nu gällande skolstruktur och att förslaget medförde negativa effekter gällande kostnader för vissa kommuner jämfört med andra.

I stort är ingående kommuner nöjda med att det finns ett avtal med VGR om naturbruksutbildningar som erbjuder utbildningar av god kvalitet och som säkerställer utbildningar som är viktiga för de gröna näringarna i länet. Avtalet ger också en kostnadseffektiv utbildning på helheten, i jämförelse med rikspriset för naturbruksutbildningar.

Eftersom inte alla kommuner ställde sig bakom avtalet tecknades ett korttidsavtal för 2023 och senare även för 2024. En arbetsgrupp med tjänstepersoner bildades för att undersöka alternativa skrivningar i avtalet som skulle göra ett undertecknande av samtliga kommuner möjligt. Efter några månaders arbete konstaterades att avtalsfrågan är mycket komplex och att det krävs en djupare utredning med bland annat juridisk kompetens för att komma framåt samt att den politiska arenan bör vara med i processen framåt. En politisk gruppering med representation från VGR och kommunerna har därför träffats vid ett antal tillfällen under 2023 och 2024.

Den politiska dialogen har resulterat i ett avtalsförslag för perioden 2025 – 2028. Avtalsförslaget innehåller i stort sett inga förändringar utan innehåller samma formuleringar som tidigare avtal, men med en tydlig skrivning om att en fristående utredning om ny samverkansmodell ska genomföras skyndsamt. Utredningen ska så snart som möjligt ta fram ett nytt ersättande avtalsförslag. Detta lyfts för beslut och ska ersätta gällande avtal snarast möjligt, även om ett nytt ersättande avtalsförslag skulle presenteras innan avtalstiden för avtal 2025 – 2028 är slut.

Nytt avtal för perioden 2025 – 2028 måste vara undertecknat av samtliga parter före 1 juli 2024.

Förvaltningens bedömning

Komplexiteten i avtalsfrågan för naturbruksutbildningarna är stor. Samtliga kommuner inom Västra Götaland och VGR måste underteckna avtalet för att det ska gälla. Samtidigt har skolstrukturen förändrats då VGR har lagt ner skolor i vissa delar av regionen och fristående gymnasieskolor har etablerats som erbjuder naturbruksprogrammet, något som avtalets ekonomiska modell inte är anpassad till.

Att en modell tas fram som är anpassad efter nuläget är angeläget, men det behöver ges den tid som krävs. Att teckna ett flerårigt avtal, med en skrivning om att utredning ska genomföras skyndsamt, bedöms vara en bra åtgärd. Ambitionen är att utredningen ska genomföras skyndsamt och ta hänsyn till att en ny mandatperiod inträffar under avtalets tidsspann.

Den politiska grupperingen inom VGR har ställt sig bakom den ovan beskrivna arbetsgången, liksom Beredningen för hållbar utveckling (BHU).

Fredrik Zeybrandt
Utbildningschef

Sabina Svahn

Skickas till

Västra Götalandsregionen
Medlemskommunerna inom GR